

Az óriási törpe

(Részlet egy lassú regényből)

1958-ban született Szombathelyen. Költő, író, műfordító.

Kedves Bará Kormányfőta Ötlet egy Tervezet egy létesítendő Feljegyzés az óriási törpéről vagy valamiről Részletes vázlat

Ezennel a megállapodásunk szerint leírom vázoló az általam kitalált ötletemet az óriási látványosságról kerti törpéről, de elnézést, ha az írásban nem vagyok járatos, mert az utóbbi időben amely ugyanolyan turista látványosság lenne, mint Párizsnak az Eifel-torony vagy Moszkvában a Lomonoszov egyetem, aminek a tetején szintén kilátó működik, a kilátó fontos, mert fővárosunk gyönyörű lenyűgöző látványa minden pénzt megér a külföldi turistának, sőt a vidéki állampolgárnak is, aki hivatalos vagy üzleti ügyeit jött intézni, vagy családi elfoglaltsága miatt tartózkodik itt, és a vonat indulásáig még van neki ideje, amit hogyan töltsön el, ha inni nem akar, első dolga, hogy megnézzze, vagy gyerekekkel direkt azért jön, hogy megmutassa neki.

Tehát egy óriási kerti törpe, mert az minden gyereknek egy élmény, és ilyen óriásiban még egy felnőttnek is, de valami központi helyen, Szabadság tér vagy Felvonulási tér, esetleg Svábhegy, onnan a kilátás is jobb, de akkor oda külön buszjáratot kell indítani, nem tudom, milyen számmal vagy névvel, „Törpebusz”, ez részletkérdés, de erre is gondolni kell.

Vagy hét törpe, de az egy kicsit drágább, vagy a Hét vezér, természetesen lóháton, de a ló sokba kerül, és el kell kerülni, hogy az egyik konkrétan a hátsó végén kijárat vagy bejárat legyen, tehát maradjunk a törpénél, de más is szóba jöhet.

Toldi Miklós malomkővel, amit éppen el akar dobni, emeli a feje fölé, és a malomkőben magyaros étterem házias ételekkel, de kívánságra külföldi ételek is, japán, mert jönnek ide, mindent látni akarnak, de a hagyományos japán konyháról nem tudnak lemondani, nem veszi be a gyomruk. A mienk se vesz be mindent, de most ezt hagyjuk. János vitéz. Hány János, a leghíresebb magyar huszár, csak akkor el kell magyarázni a turistáknak, ki kicsoda, úgy-hogy maradjunk a törpénél, azt nem kell magyarázni.

Magyarázni, azt régi barátságunkra tekintettel, mert milyen barátság, aminek árulás a vége, legalábbis vélhetőleg, minden jel szerint, semmi másra nem lehet következtetni, illetőleg saját bevallás vagy nem bevallás alapján, hiába a mellébeszélés, hogy kémelhárítás, mert milyen kémelhárítás az, hogy ittasan tett kijelentést a szervek felé jelenteni, mert ki volt még ott, a többiek nőkkel a sarkokban csókolóztak, vagy már a padokon aludtak, és még a Vali, de ő kiesik, mindegy, ne firtassuk. Törpe vagy huszár, huszár a törpe, hu-

szárcsákó van a fején, a csákójából kilátás az egész városra, belé-
őjegy, képeslapok, szuvenírek.

De most hagyjuk a múltat, mert az üzlet az üzlet, emlékeztetnék a
pénzbeli fizetésre tett ígéretre, miszerint azonnal a feljegyzés vagy
tervezet kézhezvétele után, mégpedig készpénzben, ötvenezerről
volt szó legutóbb, kis címletekben, hogy ne legyen feltűnő egy eset-
leges ellenőrzéskor, mert mindenkor számítani lehet ellenőrzésre,
de az egykori viselkedést és pártállást vagy pártütést, árulást ma
már nem ellenőrzi senki, nincs jelentősége, pedig életek sorsok múlt-
tak rajta, mint a példa is bizonyítja, amiért ez az összeg nem nyújt
kárpótlást, legfeljebb enyhíti a nélkülözéseket. Tehát talapzat, amin
forog Árpád fejedelem vagy inkább Álmos vezér, amint éppen hal-
dokolva utolsó erejével de a dicsőséges honfoglalás reményében
szemrevételezi az országot, van-e ott folyó és földje jó-e, legelőin
fű kövér, hogy megnyugodva hunyhassa le a szemét, átadva a ve-
zéri kardot hűséges fiának, Árpádnak, aki aztán levezenyli a hon-
foglalást, Szvatopluk, fehér ló, kis képes broszúrában kell ismertetni
a külföldieknek a történetet, különben nem értik, miért ez a nagy
felhajtás, vagy nekem mindegy, maradjunk a törpénél vagy felőlem
Guliver is lehet, az egy nemzetközi.

Mert ne bolygassuk, hogy nemzetközileg is mit jelentene, ha kide-
rülne az újságokból egy megfelelő újságírónak elmondott informá-
ció következtében, hogy a kormányunk egyik tagja vagy főtanácsosa
mindenesetre megbecsült tagja milyen úton vagyis utat bejárva jutott
a pozíciójához, hogy egykori párttag, és azon belül milyen feladatra
kiszemelve és végre is hajtva, terhelő adatokat gyűjteni és jelenteni a
társairól barátairól és köztük is a legjobbjáról, majd pedig a válto-
zásokat kihasználva és mindezt eltusolva csatlakozott az ilyen-olyan
pártokhoz, egyszerre többhöz is, miközben korábbi áldozataitól azt
a kis segítséget is megtagadta, hogy amikor egy akármilyen álláshoz
kellett volna közbenjárás, de még azt se, hogy leszólni, hanem nyíl-
tan a szemébe mondani, hogy aki erre sem képes, felismerni, iga-
zodni, az annyit is ér, mármint ha ragaszkodik az elveihez, hogy ő
pártba semmi kincsért be nem lép, azokban ő csalódott, és akkor a
legjobb barátjában is kellett neki, és akkor még nem beszéltünk
arról, hogy rajta kívül még kiket vagy kikről, ha azt nyugaton meg-
tudnák, csak elő kéne venni a biztos helyen őrzött dossziékat.
Ahhoz képest ennyi pénz igazán nem sok, akár a hatvanezer se, ki-
fejezetten kis címletekben, nejlonzacskóban, diszkrét helyen, egy
forgalmas belvárosi vendéglátóhelyen, ha javasolhatom.

Hogy írjam le egy feljegyzés formájában az ötletemet, persze, mert
a tisztelt kormányfőtanácsos úrnak vagy hogy szólítsam, elvtárs-
nak már nem, ugye, azt tetszett gondolnia a véletlen találkozáskor
az Ezerjó sörözőben, hogy majd nem jutok papírhoz se meg toll-
hoz, ceruzához, és akkor megússza, nem kell kifizetni a megígért
összeget, de azzal nem számolt, hogy én közben mindenféle ügye-
ket intézek, az ismerőseim ügyes-bajos dolgait újratemetéssel és ha-

lotti kivonattal, nyomtatványok garmadájával, tehát csak egy tollat kellett kölcsönkérnem az állítólagos tanártól, aki saját elmondása szerint ezzel írta alá a felmondását annak idején a híres belvárosi gimnáziumban, mert nem volt hajlandó az eseményeket ellenforradalomnak nevezni, vagy fordítva, a forradalmat sajnálatosnak, de minél többször elmeséli, annál zavarosabb lesz, már nem is figyel rá, hanem csak gálánsan elfogadom tőle a fröccsöket annak fejébe, hogy kölcsönadhatta a tollat.

Dózsa György, gondolom, most nem aktuális, mert őt az előző rendszerben nagyon kihasználták propagandacélokra, pedig ügyes megvilágítással izzó trónt és tüzes koronát is lehetne csinálni vagy illúziót kelteni, esténként az nagyon hatásos lenne térzenével és borkóstolóval, de akkor ott van Argyélus királyfi mint színtiszta magyar mesehős tizenkét fehér hattyúval a négy égtáj szerint csoportosítva, a szájukban egy-egy aranyalma, vagy akkor nem bánom, a törpe, a belsejében egy lift, esetleg pénzbedobós, viszi fel a látogatókat, akik nem akarnak annyit lépcsőzni, a sapkájába, ahol meg lehet csodálni a csodálatos páratlan kilátást az egész városra illetve tiszta időben egészen a Dunakanyarig vagy a Mátráig, természetesen érmés vagy tantuszos, amiket külön meg lehet vásárolni, távcsövekkel, egy perc száz forint, tehát nagyon hamar behozná az árát, főleg ha az alagsorban egy étterem is működne gebinben, ami egy ügyes szerződéssel folyamatosan termelné a bevételből a meghatározott százalékot, meg szuvenir árúsítás, képeslap, öngyújtó, hímzett asztalterítő, piros bugyelláris satöbbi, az mind hozná a pénzt, egy valóságos aranybánya lenne az államnak, de ugyebár ezt valakinek ki is kellett találni, az ötlet a lényeg, a kivitelezés már gyerekjáték.

Engem leitatni a Vali nevű évfolyamtárs jelenlétében, fennhangon hangoztatni, hogy ő most így meg úgy be fog rúgni, hogy sörök meg borok, ő abból mennyit fog inni, hejehuja, minden mindegy, számítva arra alattomban, hogy akkor én se akarok lemaradni, hanem ezt biztatásnak veszem, és akkor a részegségnek egy bizonyos fokán előhozakodni mindenféle provokációra alkalmas témával, amiket nem kellett volna, hogy Nagy-Magyarország, Erdély, neki ott rokonai, vagy csak voltak, de mindegy, hagyjuk, inkább hogy lehetne egy Lehel kürtje, nem kell feltétlenül ember, hanem a magyaroknak egy jellegzetes valamije óriási méretben, a belsejében kiállítás vagy tájfellegű borozó.

Részezen erre mit lehet mondani évfolyamtársnő előtt, akiről adott pillanatban nem lehet eldönteni, hogy a többiek erre-arra már rég eldőlték, vége a bulinak, és akkor kettejük közül mégis melyik felé hajlana, hát persze, hogy mindent vissza meg bevonulni, de ilyet mások is mondtak lépten-nyomon a nyolcadik sör után, meg székely himnuszt, még nyilvános helyen is, és nem lett belőle semmi, csak nálam, ugye, mert valaki részletesen jelentette, hogy majd akkor a Valinál több esélye lesz, és tényleg. De nem tartott sokáig.

Vagy ha Lehel kürtje nem, akkor egy golyóstoll, ami magyar találmányként meghódította a világot, és mindenhol ezt használják, csak esetleg nem tudják, hogy magyar ember volt a feltalálója, Bíró László vagy Lajos, de most akkor ki kell írni a bejárata fölé, és természetesen kis méretben megvehető lenne arany, ezüst, műanyag változatban, címerrel. Tehát egy húsz emeletes golyóstoll, a hegyére állítva, csak akkor erős acéldróttal ki kell pányvázni, ellenkező esetben a ledőlésért nem vállalom felelősséget, a belsejében lift a tollbetét helyén, csigalépcső és szintenként kiállítás az eredeti magyar találmányokról, telefonközpont, gyufa, karburátor, villanymozdony, de azokról is, amiket elloptak tőlünk vagy mások is feltaláltak később, és ügyesebben szabadalmaztatták, és meggazdagodtak belőle, dieselmotor, helikopter, hűtőgép, minden ilyesmit, hogy igenis tudja meg a világ.

Vagy mindegy, csak jó nagy legyen, egy kakukkos óra, de lehet turul is, negyedóránként és minden egész órában gőzduda, Búvár Kund, Dugonics Titusz, Rózsa Sándor, fokhagyma, paprika, Sóbri Jóska, mi van még? Köcsögduda, cifraszűr, matyóhímzés, szürke-marha, az a lényeg, hogy másnak olyan ne legyen, osztrákoknak, szlovákoknak, messze földön híres legyen előbb-utóbb, mert először a Eifel-tornyot is utálták a franciák, de aztán megszerették, meg a külföldiek is, és ma már aki Párizsba megy, legelőször is azt akarja megnézni, kerül, amibe kerül, pénz nem számít, tehát mi is először csak keveset, de aztán emelhetnénk a belépőjegy árát, mert úgyis kikönyörgik a gyerekek, hogy a törpébe bemenni, vagy akár-mibe, ha be lehet, és kilátó, csokifagyi.

Kérem a pénzt, mert meg lett ígérve, hogy hurcehurca nélkül, nem kérek számlát, zsebből lesz fizetve, mert minden kormánynak van ilyen félretett készneléti pénze rendkívüli és előre láthatatlan, gyorsan felmerülő kiadásokra, minden miniszternek, államtitkárnak, kabinetfőnöknek, főtanácsadónak, akárhová megy, az mindig nála van, mert nem lehet tudni, mi adódik, mikor kell valamiért fizetni, egy ilyen ötletért, vagyis le van írva, akkor csak előveszi, és kiszámol hatvan-hetvenezret, amennyit előzőleg fixre megbeszéltek, átadja, megszámljuk, csokolom, mindenki megy a dolgára, és onnantól nem is ismerjük egymást, sose találkoztunk, mindent végképp eltörölni. Mindent.